

Homérosz köszöntése

Kedves Laci!

Hetven éves lettél – Isten éltesen sokáig! Valami derús vagy komoly emléket kellene írnom Rólad, de hirtelenében egy dolog jut csak az eszembe: sok évvel ezelőtt, egyetemi hallgatók, köztük Te is, egy latin színdarabot adtatok elő (véltetőleg Plautust), s a színpadról leesett egy kellék, amelyet az első sorból egy néző feladott a színpadra, Te vetted át és latinul köszönted meg: Gratias!

Latin–görög–perzsa szakot végeztél; a perzsához nem tudok hozzászólni, de a másik kettő kapcsán egy kis adalékot hadd eresszek meg. Laskay János lefordított egy Aisópos-életrajzot, mely a közkézen forgó szakirodalom szerint „végső soron” Maximos Planudésre megy vissza, s amelyet Camerarius fordított latinra, Laskay pedig ezt magyarította. Ez azonban bizonyos kiigazításra szorul: az életrajz „végső soron” sem Planudés munkája, hanem sokkal régebbi: Planudés valójában csak a saját Aisópos-mesegyűjteményének elébe illesztette, ám annak szövegéhez semmi köze. Camerarius nem annyira fordította, mint inkább átdolgozta, beleillesztve más szövegeket is. Ebből a szempontból az egész Camerarius-szöveget érdemes volna végigvizsgálni; én most csak egy részletéről szólok.

A görög szöveg annak kapcsán, hogy Aisópos fertelmesen csúf volt, annyit mond csupán, hogy még a homéroszi Therszitésznél is csúnyább. Camerarius azonban itt belefűzi a saját latin hexameteres fordításában Therszitész leírását az *Íliász*ból. Laskay ezt is lefordítja. Mindez azért érdekes, mert – igaz, latin közvetítéssel – itt szólal meg először Homérosz magyarul, legalább néhány (prózai) sor erejéig.

Vedd ezt a kis adalékot, nem „komoly formában” (jegyzetek és „nagykép” nélkül), Ágnes és a magam nevében, mint apró, és ha nem derűre, legalább öröme okot adó ajándékot, a görög, a latin, a régi és nemcsak a régi magyar irodalom tudósaként.

Szeretettel:

Zsiga